

Sygn. akt III APa 14/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r. w Lublinie

sprawy z powództwa A. A. (1)

przeciwko Spółdzielni (...) w L.

o uchylenie uchwały, wynagrodzenie i przywrócenie do pracy

na skutek apelacji powódki A. A. (1) i pozwanej Spółdzielni (...) w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 2 lipca 2014 r. sygn. akt VII P 37/12

z apelacji obu stron uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III APa 14/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 25 lipca 2011 roku przeciwko Spółdzielni (...) A. domagała się:

- uchylenia uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni (...) z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie wykluczenia powódki z członkostwa w Spółdzielni,

- przywrócenia powódki do pracy w Spółdzielni na dotychczasowych warunkach pracy i płacy,

- zasądzenia od pozwanej spółdzielni na jej rzecz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy na podstawie art.88§2 z zw. z art.96§1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze,

- zasądzenia na rzecz powódki od pozwanej kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 21 lutego 2012 roku uchylił uchwałę Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni o wykluczeniu powódki z członkostwa i przywrócił powódkę do pracy w pozwanej Spółdzielni zasądzając na jej rzecz kwotę 13.857,84 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. Nadto Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki koszty procesu.

Od tego wyroku apelację wniosła pozwana Spółdzielnia.

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 27 czerwca 2012 roku uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania co skutkuje obowiązkiem uchylenia wyroku. Nadto Sąd Apelacyjny wskazał na konieczność jednoznacznego ustalenia charakteru zawartej pomiędzy stronami umowy o pracę

Po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd Okręgowy zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 lipca 2014 roku zasądził od Spółdzielni (...) w L. na rzecz A. A. (1) kwotę 3725,22 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie spółdzielczej umowy o pracę (pkt I) wyroku, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zniósł wzajemnie koszty postępowania pomiędzy stronami.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

Powódka została zatrudniona w pozwanej spółdzielni od 1 października 1987 roku. Powódka była członkiem Spółdzielni i była zatrudniona na podstawie spółdzielczej umowy o pracę.

W dniu 27 maja 2011 roku wręczono powódce na podstawie art.184§1 ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze wypowiedzenie dotychczasowych warunków pracy i płacy tj. w zakresie stanowiska pracy i wynagrodzenia. W miejsce dotychczasowego stanowiska: samodzielna księgowa - kasjer zaproponowano powódce stanowisko monter produkcji elektrotechnicznej. Zastosowano 3 miesięczny okres wypowiedzenia. W dniu 2 czerwca 2011 roku powódka złożyła oświadczenie, że nie wyraża zgody na zmianę stanowiska pracy. Umowa o pracę została rozwiązana z upływem okresu wypowiedzenia 31 sierpnia 2011 roku.

W dniu 12 lipca 2011 roku (w okresie wypowiedzenia) Rada Nadzorcza pozwanej Spółdzielni podjęła uchwałę o wykluczeniu powódki z członkostwa w spółdzielni na podstawie art.193§ 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 1982 roku - Prawo Spółdzielcze.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że przyczyną wykluczenia jest ciężkie naruszenie obowiązków członkowskich, ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i umyślne działanie na szkodę Spółdzielni poprzez to, że powódka:

- podjęła działania godzące w interesy gospodarcze Spółdzielni,

-złożyła nie pokrywający się z prawdą donos do organów ścigania o nieprawidłowościach finansowych,

- przekazała do prasy szereg informacji o sytuacji finansowej Spółdzielni będących tajemnicą gospodarczą i handlową, przyczyniła się do publikacji w gazecie artykułu opisującego w negatywnym świetle sytuację firmy. Miało to na celu złośliwe dyskredytowanie poczynań zarządu oraz osłabienie Spółdzielni na rynku. Informowanie prasy o sytuacji finansowej oraz warunkach podpisywanych umów z kontrahentami stanowiło naruszenie tajemnicy służbowej i handlowej i mogło przyczynić się do podważenia zaufania kontrahentów do firmy.

- powódka poinformowała również Państwową Inspekcję Pracy o rzekomym łamaniu praw pracowniczych.

- próbowała namówić innego pracownika do podjęcia działań dyskredytujących Spółdzielnię.

Rada Nadzorcza wskazała, także, że wszystkie zainicjowane przez powódkę kontrole miały miejsce w tym samym czasie, co spowodowało konieczność zaangażowania wielu pracowników w prace związane z udostępnianiem dokumentacji i składaniem wyjaśnień organom kontrolnym.

W odpowiedzi na pozew Spółdzielnia wskazała, że powódka była inicjatorką opublikowania w Kurierze L. artykułu z dnia 29 czerwca 2011 roku pt. „Skarżą się na Spółdzielnię (...)”. W odniesieniu do zarzutu zawiadomienia przez powódkę organów ścigania Spółdzielnia wskazała, że 16 czerwca 2011 roku wpłynęło do Spółdzielni pismo Komendy Wojewódzkiej Policji, w którym poinformowano o prowadzeniu czynności służbowych oraz zwrócono się z prośbą o udzielenie informacji i przesłanie dokumentów. W dniu 13 czerwca 2011 roku jeden z pracowników Spółdzielni nie odbierał telefonu z uwagi na to, że było to połączenie z numeru zastrzeżonego. Następnie na telefon komórkowy tego pracownika zadzwoniła powódka z pytaniem dlaczego nie odbiera telefonów, bo ma dzwonić pani P.. Na piśmie z Komendy Wojewódzkiej Policji widniało nazwisko P.. Na tej podstawie Spółdzielnia przyjęła, że powódka zawiadomiła organy ścigania o rzekomych nieprawidłowościach. Odnosząc się do zarzutu namawiania innego pracownika do podjęcia działań dyskredytujących Spółdzielnię pozwana wskazała, że powódka próbowała namówić M. G. (2), aby razem z nią udała się do prasy i opowiedziała o fatalnej sytuacji finansowej Spółdzielni.

W dniu 29 czerwca 2011 roku ukazał się w Kurierze L. artykuł redaktora W. M. zatytułowany „Skarżą się na Spółdzielnię (...)”. Z jego treści wynika, że do Kuriera zgłosiła się kobieta, która kilka tygodni temu została zwolniona z pracy. Według niej odbyło się to z naruszeniem prawa, dlatego zdecydowała się wytoczyć byłemu pracodawcy proces. Zdaniem kobiety, osób, które straciły pracę jest dużo więcej. Następnie w dniu 21 lipca 2011 roku w Kurierze L. ukazał się drugi artykuł tego samego autora zatytułowany „Spółdzielnia nie będzie zwalniać”. W treści artykułu ponownie pojawił się wątek zwolnienia kobiety oraz zdanie „zostałam potraktowana niezgodnie z przepisami - oburza się była pracownica i zapowiedziała, że poda byłego pracodawcę do sądu pracy” oraz „według nowej umowy kobieta miałaby przestać pracować w kasie, a przenieść się na linię montażową. - dla mnie taka zamiana była nie do przyjęcia - denerwuje się czytelniczka”.

Powódka wraz mężem kontaktowali się z redaktorem W. M.. Przedmiotem rozmowy była jej sytuacja związana z pracą w Spółdzielni.

W dniu 16 czerwca 2011 roku wpłynęło do Spółdzielni pismo Komendy Wojewódzkiej Policji w L. Wydział do Walki z Przestępczością Gospodarczą. W piśmie tym Policja zażądała szeregu informacji i dokumentów. W ostatnim zdaniu tego pisma znajduje się informacja, aby w przypadku wątpliwości kontaktować się z funkcjonariuszem M. P. (obecnie R.). Funkcjonariusz M. R. kontaktowała się z powódką a jej osobę wskazał przełożony na podstawie dokumentu źródłowego, który był podstawą prowadzonych czynności.

W dniu 15 czerwca 2011 roku Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła u pozwanego kontrolę. Kontrola nie wykazała naruszeń prawa pracy w zakresie wypowiedzeń definitywnych i zmieniających umów o pracę.

Sąd nie dał wiary powódce oraz zeznaniom jej męża L. A. w części w jakiej twierdzą, iż nie składali informacji w gazecie. Zeznania te stoją w jaskrawej sprzeczności z zeznaniami W. M., który zeznał, że zarówno powódka jak i jej mąż kontaktowali się z nim. Nie był w stanie jedynie wskazać, kiedy to miało miejsce. Zeznania świadka M. Sąd uznał za wiarygodne. Jest on osobą postronną nie zaangażowaną w spór po żadnej ze stron. Fakt poinformowania redakcji Kuriera L. przez powódkę o jej sytuacji pracowniczej potwierdzają pośrednio również zeznania T. H..

Także zeznanie świadka E. D. i K. J. Sąd obdarzył wiarą.

Dowód z przesłuchania w charakterze strony P. S. Sąd obdarzył wiarą w zakresie przedstawionych przez niego faktów dotyczących rozmowy w W. M., przebiegu posiedzenia kadry kierowniczej, na którym było omawiane pismo z Komendy Wojewódzkiej Policji, konieczności weryfikacji i przygotowania dokumentów pracowników Spółdzielni na żądanie Policji i Państwowej Inspekcji Pracy. Sąd nie dał wiary P. S. w zakresie, w którym twierdzi, iż od pani T. H.

uzyskał informację że powódka nakłaniała M. G. (2), aby wspólnie udały się do prasy. Zeznania te stoją w sprzeczności z zeznaniami samej T. H., której Sąd dał wiarę i która zeznała, że iż koleżanka z pokoju informowała ją, że powódka ma zamiar udania się do Państwowej Inspekcji Pracy oraz, że jej nazwisko (M. G. (2)) może ukazać się w prasie a sprawa zwolnienia będzie przedmiotem zainteresowania prasy.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo o przywrócenie do pracy nie zasługuje na uwzględnienie chociaż w ocenie Sądu brak było podstaw do wykluczenia powódki z członkostwa.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazał, iż pozwany wykluczył powódkę z członkostwa pomimo braku po stronie powódki ciężkiego naruszenia obowiązków członkowskich i ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych oraz umyślnego działania na szkodę Spółdzielni tj. przyczyn dających prawo do wykluczenia zawartych w art. 193 Prawa Spółdzielczego.

Wykazany w postępowaniu dowodowym fakt udania się powódki do redakcji Kuriera L. z informacją o wręczeniu jej niezgodnego z prawem wypowiedzenia nie może być uznany za przesłankę do wykluczenia z członkostwa. Powódka subiektywnie uważała, że postąpiono z nią niezgodnie z prawem zatem fakt poinformowania prasy o niezgodnym z prawem wypowiedzeniu umowy o pracę nie może być uznany za działanie na szkodę Spółdzielni czy też ciężkie naruszenie obowiązków członkowskich bądź też naruszenie obowiązku dbania o dobro Spółdzielni. Wbrew twierdzeniom pozwanego powódka nie dopuściła się ujawnienia tajemnicy służbowej lub handlowej, nie wynika to z żadnego dowodu przeprowadzonego w sprawie a także z treści artykułów zamieszczonych w gazecie. Ażeby zarzucić powódce umyślne działanie na szkodę Spółdzielni należało wykazać wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej. Pozwany w postępowaniu przed Sądem nie wykazał ani czynu niedozwolonego, winy umyślnej szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem powódki, zatem nie może być mowy o umyślnym działaniu na szkodę Spółdzielni.

Oceniając, w odniesieniu do zarzutów stawianych powódce, fakt udania się do Państwowej Inspekcji Pracy Sąd wskazał, że organ ten powołany jest właśnie po to aby pracownicy uważający, że pracodawca narusza prawo mogli o tym zawiadomić właśnie ten organ w celu podjęcia działań zmierzających do zaprzestania łamania ich praw. Udanie się do Państwowej Inspekcji Pracy nie może być traktowane jako naruszenie obowiązków pracowniczych.

W ocenie Sądu, chociaż brak jest bezpośrednich dowodów na to, że powódka złożyła donos (tak sformułował to pozwany) do Komendy Wojewódzkiej Policji w L. o nieprawidłowościach finansowych, to pośrednie dowody w szczególności zeznania funkcjonariusza M. R. wskazują duże prawdopodobieństwo, że to powódka bądź jej mąż spowodowali wszczęcie czynności dokonanych przez Policję. Sąd Okręgowy ostatecznie oddalił wnioski dowodowe pozwanego w przedmiocie zażądania dokumentacji źródłowej powodującej wszczęcie czynności operacyjnych w stosunku do pozwanej oraz dowodu z przesłuchania J. B. na okoliczności tej dokumentacji źródłowej. Oddalenie tych wniosków spowodowane było tym, iż jak wynika to z pisma Policji meldunkowi od informatora nadano klauzulę „poufne” a to powoduje, że zgodnie z art. 20 b ustawy o Policji „odtajnienie” powyższej informacji wymaga podjęcia czynności przewidzianych ustawą o policji, które znacznie wydłużyłyby czas rozpoznania niniejszej sprawy. Ale przede wszystkim dlatego Sąd oddalił te wnioski, iż w ocenie Sądu dla rozpoznania sprawy nie były one niezbędne. Jeśliby nawet teoretycznie przyjąć, iż powódka złożyła doniesienie o nieprawidłowościach finansowych w Spółdzielni to należałoby uznać, iż to także nie jest podstawą do wykluczenia z członkostwa. Jeśli bowiem członek Spółdzielni jest przekonany, że władze Spółdzielni naruszają prawo to takie zgłoszenie nie może być uznane za umyślne działanie na szkodę Spółdzielni czy też naruszenie jej obowiązków.

Powyższe powoduje, że w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do wykluczenia powódki z członkostwa. Pomimo tego roszczenie o przywrócenie powódki do pracy należało oddalić. Sąd podkreślił, że po rozwiązaniu z dniem 12 lipca 2012 roku z powódką umowy o pracę na skutek wykluczenia z członkostwa umowa z powódką rozwiązała się na skutek wypowiedzenia ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2011 roku. Zatem nie można przywrócić powódki do pracy, gdyż umowa następnie została rozwiązana z innych przyczyn.

Sąd wskazał, że przepisy ustawy Prawo Spółdzielcze nie regulują sytuacji rozwiązania umowy w trakcie trwania okresu wypowiedzenia, jednakże przepis art. 199 wymienionej ustawy stanowi, że w sprawach nie uregulowanych przepisami art. 182-198 do spółdzielczej umowy o pracę stosuje się odpowiednio przepisy prawa pracy, z wyjątkiem przepisów Kodeksu Pracy o zawieraniu umów o pracę na czas określony.

Zgodnie z art. 60 kodeksu pracy jeżeli pracodawca rozwiązał umowę o pracę w okresie wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia pracownikowi przysługuje wyłącznie odszkodowanie. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wynagrodzenia za czas do upływu okresu wypowiedzenia.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powódki odszkodowanie za okres od 12 lipca 2011 roku (rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia) do 31 sierpnia 2011 roku (upływ okresu wypowiedzenia), opierając się na nie kwestionowanym przez powódkę zaświadczeniu o wysokości wynagrodzenia (k. 48).

Skutkiem powyższego było oddalenie pozostałych roszczeń tj. przywrócenia do pracy oraz uchylenia uchwały o wykluczeniu albowiem te dwa roszczenia są ze sobą ściśle związane (art. 155 i 196 § 2 Prawa Spółdzielczego).

Mając na względzie ustalony stan faktyczny oraz wskazane przepisy prawa Sąd orzekł jak w sentencji. Wobec częściowego uwzględnienia żądania pozwu koszty, w oparciu o przepis art. 100 kpc. zostały wzajemnie zniesione między stronami.

Apelację od tego wyroku złożyły obie strony.

Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo i orzeczenia o kosztach procesu (pkt II i III) wyroku.

Apelacja zarzuca:

- nierozpoznanie istoty sprawy w zakresie żądania uchylenia uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) z 12 lipca 2011 roku w sprawie wykluczenia powódki z członkostwa w Spółdzielni
- naruszenie przepisów prawa materialnego;
- art. 8 k.p. w zw. z przepisami prawa spółdzielczego poprzez pominięcie tego przepisu w procesie wyrokowania, pomimo, że sytuacja powódki tego wymagała i brak odniesienia ustalonego stanu faktycznego do zasad współżycia społecznego a przez to nieuwzględnienie okoliczności, że zarówno dokonane wypowiedzenie warunków pracy i płacy spółdzielczej umowy o pracę jak i wykluczenie jej z członkostwa spółdzielni naruszyło zasadę trwałości i stabilności stosunki pracy, szczególnie, że powódka od 21 czerwca 2011 roku mogłaby być w okresie ochronnym przedemerytalnym, a jej stan zdrowia już w momencie wypowiedzenia był zły i stale się pogarsza, również z uwagi na zachowanie pozwanego u którego powódka przepracowała wiele lat.
- art. 60 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i oczywiście niesłuszne, a co najmniej przedwczesne przyjęcie, że w rozpoznawanej sprawie będzie miał zastosowanie wskazany przepis i stanowi on podstawę rozstrzygnięcia o niedopuszczalności przywrócenia do pracy i w konsekwencji podstawę do orzeczenia o odszkodowaniu podczas gdy przed Sądem Rejonowym Lublin - Zachód toczy się sprawa o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy i płacy spółdzielczej umowy o pracę;
- naruszenia przepisów prawa procesowego
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów skutkujące jej dowolnością a to odmówienie przez sąd mocy dowodowej zaznaniem powódki i jej męża L. A. w części w której twierdzą oni, że A. A. (1)nie kontaktowała się z funkcjonariuszem M. R. i z nie złożyła donosu o nieprawidłowościach finansowych

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niezamieszczenie uzasadnienia prawnego wyjaśniającego przyjęty sposób wykładni i zastosowania przepisów prawa w szczególności w tym zakresie w jakim Sąd uznał za nieuzasadnione żądania uchylecia uchwały Rady spółdzielni;
- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzez oddalenie powództwa w zakresie uchylecia uchwały spółdzielni, przywrócenia jej do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pomimo stwierdzenia, że brak było jakichkolwiek podstaw do wykluczenia powódki z członkostwa a także pomimo mimo zasadności w tym zakresie, że nie można powódki przywrócić do pracy tylko z uwagi na fakt rozwiązania umowy na skutek wypowiedzenia z dniem 31 sierpnia 2011 roku, oraz pominięcie przy wyrokowaniu faktu istnienia drugiego postępowania o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy i płacy spółdzielczej umowy o pracę obecnie zawieszono do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód.

Wskazując na powyższe zarzuty wnosila o zmianę wyroku w całości i zasądzenie na rzecz powódki od pozwanej spółdzielni na jej rzecz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, uchylecia uchwały Rady Nadzorczej pozwanej (...)z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie wykluczenia powódki z członkostwa w Spółdzielni, przywrócenia powódki do pracy w Spółdzielni na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, oraz zasądzenia na rzecz powódki od pozwanej kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Pozwany zaskarżył wyrok w zakresie pkt I wyroku.

Apelacja zarzuca:

- naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 177§ 1 pkt 1 k.p.c. polegające na uznaniu, że wcześniejsze wypowiedzenie powódce warunków pracy i płacy, odmowa przyjęcia tych warunków z jednoczesnym odwołaniem się powódki od wypowiedzenia i prowadzenie sporu w tym zakresie w sprawie VII P1347/11nie ma charakteru prejudycjalnego
- błędne zastosowanie art. 196 § 1 i 2 prawa spółdzielczego poprzez zasądzenie na rzecz powódki roszczenia alternatywnego w postaci odszkodowania w sytuacji gdy roszczenie takie nie było objęte żądaniem pozwu
- Wskazując na powyższe zarzuty wnosil o:
 - zawieszenie postępowania na podstawie art. 177§ 1 pkt 1w zw. z art. 391 § k.p.c. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Lublinie z odwołania powódki o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy i płacy - w przypadku gdyby Sąd Apelacyjny uznał roszczenia powódki co do zasady
 - zmianę wyroku i oddalenie powództwa w zakresie pkt I.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja powódki o ile wnosi o uchylecie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania jest zasadna. Trafne są również częściowo zarzuty postawione w apelacji pozwanego, jakkolwiek wniosek o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa nie zasługuje na uwzględnienie.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy istotnym jest to, że wykluczenie ze spółdzielni w trybie art. 193 § 1 pkt 1 i 2 prawa spółdzielczego uchwałą z dnia 12 lipca 2011 roku miało miejsce w okresie wypowiedzenia powódce warunków pracy i płacy. Sąd I instancji pominął fakt istnienia drugiego postępowania które toczy się przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie o sygn. VIIP1347/11 (obecnie zawieszono) - o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy i płacy spółdzielczej umowy o pracę. W sprawie tej powódka kwestionując prawidłowość wypowiedzenia dokonanego przez spółdzielnię w trybie art. 184 § 1 domaga się uznania za bezskuteczne wypowiedzenia zmieniającego. Zgodnie z art. 188 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - prawo spółdzielcze (Dz.U. nr

188 z 2003 r., poz. 1848 ze zm.) - w razie naruszenia przez spółdzielnię przepisów min. art. 184, członkowi spółdzielni służy roszczenie o orzeczenie bezskuteczności wypowiedzenia spółdzielczej umowy o pracę lub jej warunków, a jeżeli spółdzielcza umowa o pracę uległa już rozwiązaniu - roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach. Zgodnie z § 2 - członkowi spółdzielni, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, przysługuje za czas pozostawania bez pracy, nie dłuższy jednak niż sześć miesięcy, wynagrodzenie obliczone na podstawie przeciętnego wynagrodzenia bieżącego z ostatnich trzech miesięcy oraz odpowiedni udział w części nadwyżki bilansowej.

O ile więc roszczenia powódki w sprawie VII P 1347/11 okazałyby się uzasadnione, argumentacja Sądu dotycząca niemożności przywrócenia powódki do pracy byłaby całkowicie chybiona.

Przyjmując za dopuszczalne na gruncie spółdzielczych stosunków pracy stosowanie art. 60 kodeksu pracy w zw. z art.199 prawa spółdzielczego, zaznaczyć wyraźnie należy, że sytuacja taka mogłaby mieć miejsce wyłącznie w przypadku gdyby powódka nie odwołała się od dokonanego wcześniej wypowiedzenia, bądź roszczenia związane z wypowiedzeniem warunków spółdzielczej umowy okazałyby się nieuzasadnione, przy jednoczesnym stwierdzeniu zasadności roszczeń związanych z wykluczeniem z członkostwa spółdzielni. Powyższe wskazuje na ścisły związek rozstrzygnięcia sprawy niniejszej ze sprawą toczącą się w Sądzie Rejonowym w Lublinie obecnie zawieszoną.

Pomimo wpływu rozstrzygnięcia sprawy VII P 1347/11 na sprawę niniejszą nie jest zasadny wniosek zawarty w apelacji pozwanego o zawieszenie postępowania do czasu jej prawomocnego zakończenia.

Mieć należy na względzie, że także wynik niniejszej rozpoznawanej sprawy (o uchylenie uchwały, przywrócenie do pracy i zasądzenie wynagrodzenia) ma decydujący wpływ na rozstrzygnięcie sprawy o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia zmieniającego. Jest tak dlatego, że skoro po dokonaniu wypowiedzenia, podjęta została uchwała o wykluczeniu powódki ze spółdzielni, to skutek wykluczenia ustało członkostwo, czego konsekwencją w stosunkach zatrudnienia było wygaśnięcie spółdzielczej umowy o pracę (art. 186 § 1 prawa spółdzielczego). Jeżeli by więc zaaprobować uchwałę o wykluczeniu powódki ze spółdzielni, to stosunek pracy powódki zakończył się z datą doręczenia uchwały Rady Nadzorczej o wykluczeniu ze Spółdzielni i wszelkie roszczenia wynikające z faktu wypowiedzenia warunków pracy i płacy byłyby bezprzedmiotowe. Ich rozpoznanie byłoby konieczne natomiast przy ustaleniu wadliwości (nieważności, niezgodności z prawem, bezzasadności) uchwały z dnia 12 lipca 2011 roku (uznaniu za uzasadnione w tym zakresie roszczeń powódki o uchylenie uchwały spółdzielni).

Sprawa niniejsza mogła by zostać zakończona bez oczekiwania na wynik sprawy VII P 1347/11, jedynie w przypadku stwierdzenia niezasadności roszczeń powódki co do uchylenia uchwały spółdzielni (oddalenia powództwa w całości). Zgromadzony materiał dowodowy nie daje jednak podstaw do takiego rozstrzygnięcia. Sąd I instancji w motywach wyroku wskazał zresztą, że brak było podstaw do wykluczenia powódki z członkostwa spółdzielni.

Dodać należy, że Sąd rozpoznając niniejszą sprawę, nie może wyrokować jedynie w zakresie oceny prawidłowości uchwały spółdzielni. Art. 182 § 1 stanowi bowiem, że spółdzielnia i członek spółdzielni mają obowiązek pozostawania ze sobą w stosunku pracy, tak więc ewentualne uchylenie uchwały bez jednoczesnej oceny roszczeń o przywrócenie do pracy, w tym także wynikających z dokonanego uprzednio wypowiedzenia jest niemożliwe.

Z uwagi na omówione powyżej ścisłe relacje obu postępowań, i ich wzajemny wpływ na ocenę zgłoszonych roszczeń, uznać należy, że sprawy te muszą być rozpoznane łącznie. Przepisy prawa spółdzielczego stanowią *lex specialis* w stosunku do uregulowań zawartych w kodeksie postępowania cywilnego, a zatem dopuszczalność dochodzenia wszystkich wskazanych roszczeń należy ocenić na gruncie ustawy prawo spółdzielcze.

W niniejszej sprawie powódka jednym pozwem dochodzi uchylenia uchwały rady nadzorczej spółdzielni w przedmiocie wykluczenia jej z członków spółdzielni oraz przywrócenia do pracy na dotychczasowe stanowisko i zasądzenia od strony pozwanej wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy - na podstawie art. 188 w związku z art. 196 prawa spółdzielczego. W sprawie VII P1347/11 trybie art. 184 § 1 domaga się uznania za bezskuteczne wypowiedzenia zmieniającego na podstawie art. 184 § 1 w zw. z art. 188. § 1 prawa spółdzielczego.

Przypomnieć należy, że dochodzenie roszczeń przewidzianych w art. 188 cytowanej ustawy, ustawodawca uzależnia od jednoczesnego dochodzenia przez wykluczonego członka spółdzielni uchylecia uchwały właściwego organu tej spółdzielni, podjętej w przedmiocie wykluczenia (art. 196 § 2 cytowanej ustawy). Restytucja stosunku pracy może zaś nastąpić tylko wówczas, gdy członek spółdzielni domaga się nie tylko uchylecia uchwały o wykluczeniu lub wykreśleniu, lecz także przywrócenia do pracy.

Zgodnie z art. 198 § 1 ustawy - Prawo spółdzielcze, sprawy o istnienie członkostwa, o wykluczenie ze spółdzielni albo o wykreślenie z rejestru członków, a także sprawy o roszczenia z tytułu niezgodnego z prawem wykluczenia ze spółdzielni albo wykreślenia z rejestru członków rozpoznają sądy właściwe dla spraw o prawa niemajątkowe. Zgodnie z art. 17 ust. 1 k.p.c., sądami właściwymi dla tej kategorii spraw są sądy okręgowe. Z uwagi na przedstawiony powyżej ścisły związek zachodzący pomiędzy roszczeniem o uchylecie uchwały w przedmiocie wykluczenia powódki z członkostwa spółdzielni, przywrócenia do pracy na dotychczasowe stanowisko, roszczeniami wynikającymi ze sprawy VII P1347/11, i zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wszystkie te roszczenia winny zostać rozpoznane łącznie przez Sąd Okręgowy. Wprawdzie art. 461 § 1¹ k.p.c. wyłącza zastosowanie art. 17 pkt 1 i pkt 4 k.p.c., jednakże w przedmiotowej sprawie zasada ta nie znajduje zastosowania z uwagi na pierwszeństwo uregulowań szczególnych, tj. przepisów ustawy - prawo spółdzielcze.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji, winien rozpoznać łącznie roszczenia powódki zgłoszone w niniejszym postępowaniu jak i w sprawie VII P 1347/11.

Mając powyższe na względzie, wobec nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.